

Z kroniki naukowej

DOKTORAT HONORIS CAUSA PROF. JANUSZA PAJEWSKIEGO

W dniu 7 lutego 1976 r. nastąpiło nadanie prof. dr habil. Januszowi Pajewskiemu — przyznanego Mu kilka miesięcy wcześniej — tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu w Strasburgu. Równocześnie, i w ten sam sposób, wyróżnieni zostali prof. Bolnow z Tübingen i prof. Molland z Oslo. W uroczystości nadania tytułów, która odbyła się w sali Pasteura Uniwersytetu Nauk Humanistycznych w Strasburgu, uczestniczyli m. in. mer Strasburga (były premier) p. Pflimlin, liczni uczeni francuscy, wśród nich członek Akademii Francuskiej, a zarazem wybitny filozof prof. Guilton, a także radca kulturalny Ambasady Polskiej w Paryżu W. Kętrzyński, polski konsul generalny w Strasburgu W. Brzozowski oraz grupa miejscowej Polonii.

Promotorem prof. Pajewskiego był prof. Christian Gras, historyk Uniwersytetu strasburskiego. W swym przemówieniu prof. Gras, podkreśliwszy zasługi prof. Pajewskiego w szerzeniu za granicą wiedzy o Polsce, zwłaszcza jej kulturze i historii, stwierdził, iż polski uczonej jest „jednym z najaktywniejszych twórców francusko-polskich stosunków kulturalnych”. W stwierdzeniu tym mówca określił w sposób syntetyczny różnorodną działalność prof. Pajewskiego, wiążącą się z Francją. U podstaw tej działalności leżały i leżą zainteresowania Francją i jej sprawami oraz profrancuskie sentymenty, które zrodziły się i ukształtowały we wczesnej młodości. Przejawy tej działalności są szczególnie widoczne w zawodowej pracy Profesora. Należą do nich przede wszystkim wyjazdy naukowe do Francji i prowadzone tam badania, owocujące publikacjami i wykładami poświęconymi historii Francji i stosunkom polsko-francuskim, należy także inspirowanie i zachęcanie innych do prowadzenia podobnych badań oraz kształcenie badaczy specjalizujących się w tych dziedzinach.

Od wielu już lat prof. Pajewski związany jest zwłaszcza z — istniejącym od 1622 r. — Uniwersytetem w Strasburgu; należy do tych osób, które przyczyniły się w istotny i ważki sposób do nawiązania współpracy pomiędzy Uniwersytetem Strasburskim a Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Szczególnie bliskie więzi łączą polskiego historyka ze środowiskiem historycznym tej francuskiej uczelni, z którym w przeszłości związani byli tak wybitni francuscy historycy, jak M. Bloch i L. Febvre, i które obecnie stanowi główny ośrodek Europejskiego Stowarzyszenia Historii Najnowszej. Prof. Pajewski, aktualny wiceprzewodniczący tego Stowarzyszenia, był inicjatorem jednej z jego sesji w Poznaniu i jej współorganizatorem. Sesja, która miała miejsce w r. 1973, poświęcona była problemowi zbiorowego bezpieczeństwa w Europie w okresie pomiędzy Locarnem a Monachium.

Cała ta działalność, o której pojedynczych zaledwie przejawach dotąd wspomniano, przyniosła prof. Pajewskiemu zaszczytny tytuł, przy czym nie było przypadkiem iż uczelnią, która tytuł ten nadała był właśnie Uniwersytet w Strasburgu. Samemu aktowi nadania dokonał Prezydent Uniwersytetu prof. Etienne Trocmé, wręczając prof. Pajewskiemu dyplom doktorski. Na zakończenie uroczystości prof. Pajewski — w imieniu własnym i pozostałych nowo mianowanych doktorów — wygłosił przemówienie. Dziękując za zaszczyt, który stał się udziałem wszystkich trzech

uczonych i przyniósł splendor ich macierzystym uczelniom, Profesor dał wyraz, wspólnej tym uczonym admiracji dla Francji oraz dla wartości i ideałów, które ona uosabia. Podkreślił też, że przyjmując zaszczytny tytuł wyróżnieni nim uczeni, przyjęli zarazem zobowiązanie tym usilniejszego służenia prawdzie — dążenia do jej odkrywania, jej kultywowania, dawania jej świadectwa i wdrażania młodzieży do podobnej służby.

W czasie pobytu w Strasburgu prof. Pajewski wygłosił ponadto cykl wykładów o podstawach polskiej polityki zagranicznej i prowadził zajęcia seminaryjne.

Krzysztof Jankowiak

